ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 22 квітня 2026 р. № 498

ЗМІНИ,
що вносяться до Положення про ліцей

1. В абзаці другому пункту 1 слова “(професійно-технічної)” виключити.

2. Доповнити Порядок пунктом 1^1 такого змісту:

“1^1. Комунальні ліцеї, за якими закріплені виправні та виховні колонії, слідчі ізолятори, і державні ліцеї, що створені при колоніях і належать до сфери управління Мін’юсту, провадять освітню діяльність відповідно до цього Положення, Порядку організації здобуття повної загальної середньої освіти засудженими до позбавлення волі на певний строк або довічного позбавлення волі, а також неповнолітніми особами, взятими під варту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 526 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 54, ст. 1677), та інших актів законодавства у сфері освіти.”.

3. Пункт 3 викласти в такій редакції:

“3. Ліцей є закладом загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування. Ліцей функціонує як окрема юридична особа.

За рішенням засновника ліцей може також забезпечувати здобуття базової середньої освіти та, як виняток, здобуття початкової освіти відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту”.

Ліцей залежно від засновника може діяти як державний, комунальний, приватний чи корпоративний.”.

4. Пункти 9—12 викласти в такій редакції:

“9. Завданнями ліцею є:

всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти протягом життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;

створення безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу;

організація освітнього процесу, що ґрунтується на цінностях та принципах, визначених Законами України “Про освіту” та “Про повну загальну середню освіту”;

виявлення та розвиток індивідуальних здібностей учнів, досягнення ними результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, що визначені Законом України “Про освіту” і відповідними державними стандартами та необхідні для подальшого здобуття освіти;

забезпечення здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням;

організація вивчення учнями обов’язкових освітніх компонентів, спільних для всіх профілів, обов’язкових освітніх компонентів за обраним профілем, а також вибіркових освітніх компонентів;

надання консультацій щодо організації освітнього процесу та вибору зміни профілю;

інші завдання, визначені установчими документами ліцею.

Ліцеї за рішенням педагогічної ради закладу освіти також можуть розробляти, удосконалювати та впроваджувати різні освітні технології і форми організації освітнього процесу.

10. Зарахування до державних, комунальних ліцеїв для здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, відрахування та переведення учнів державних, комунальних ліцеїв здійснюється у порядку, визначеному МОН. Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів приватних, корпоративних ліцеїв визначається їх засновником (засновниками).

Конкурс (у разі його проведення) для зарахування до ліцею проводиться відповідно до положення про конкурсний відбір, що схвалюється педагогічною радою ліцею та затверджується його керівником.

Положення про конкурсний відбір, освітня програма ліцею із зазначенням переліку профілів навчання, відповідні навчальні плани опубліковуються на веб-сайті ліцею (у разі відсутності власного веб-сайту — на веб-сайті органу, до сфери управління якого належить заклад освіти, та/або його засновника) не пізніше ніж за три місяці до початку прийому заяв про зарахування до ліцею.

11. Освітній процес у ліцеї організовується відповідно до Законів України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, Державного стандарту профільної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 71, ст. 4249) (далі — Державний стандарт профільної середньої освіти), цього Положення, інших актів законодавства та освітньої програми (освітніх програм), схваленої (схвалених) педагогічною радою та

затвердженої (затверджених) керівником ліцею. Ліцей використовує в освітній діяльності одну освітню програму на рівні профільної середньої освіти (на першому та другому циклі).

Освітня програма ліцею повинна включати для кожної з форм здобуття освіти, запроваджених в ліцеї, навчальні плани для не менше ніж трьох профілів навчання в межах однієї або кількох освітніх галузей та/або їх об'єднань (природничо-математичного, мовно-літературного, соціально-гуманітарного).

Для забезпечення рівного доступу до якісної освіти, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії та задоволення освітніх потреб учнів профілі навчання в ліцеї у межах території однієї територіальної громади повинні передбачати поглиблене вивчення предметів (інтегрованих курсів) однієї або кількох споріднених освітніх галузей: математичної, природничої, технологічної, інформатичної — для першого профілю; мовно-літературної — для другого профілю, інших освітніх галузей, визначених Державним стандартом профільної середньої освіти, — для третього профілю. Здобуття профільної середньої освіти (10—12 класи) в ліцеї здійснюється за індивідуальними освітніми траєкторіями, які передбачають обрання учнем:

профілю навчання (із запроваджених у ліцеї), який передбачає наявність обов'язкових для вивчення освітніх компонентів основного та поглибленого рівня;

вибіркових освітніх компонентів у межах відповідного профілю;

вибіркових освітніх компонентів поза відповідним профілем.

Зміна обраного профілю навчання здійснюється за заявою учня або одного з його батьків, інших законних представників (або під час переведення учня з іншого ліцею в разі неможливості забезпечити навчання учня за його профілем) з урахуванням наявних в ліцеї профілів навчання за умови забезпечення врахування результатів попереднього навчання в порядку, визначеному педагогічною радою. Перед зміною профілю учню та його батькам чи іншим законним представникам (одному з батьків чи інших законних представників) ліцей обов'язково надає повну інформацію про процедуру та наслідки такої зміни, а також забезпечує необхідне консультування протягом здійснення такої зміни.

Організація освітнього процесу в ліцеї в рамках одного профілю навчання передбачає поглиблене вивчення групи споріднених навчальних предметів (інтегрованих курсів) однієї або кількох освітніх галузей, визначених Державним стандартом профільної середньої освіти. Таке поглиблене вивчення забезпечується шляхом створення в ліцеї щонайменше однієї групи для вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

У разі забезпечення здобуття базової середньої освіти ліцей використовує в освітній діяльності одну освітню програму на рівні базової середньої освіти (на першому та/або другому циклі) або може використовувати одну наскрізну освітню програму, розроблену для базової (першого та/або другого циклу) та профільної середньої освіти.

На основі визначених в освітній програмі ліцею навчальних планів педагогічна рада складає, а керівник ліцею затверджує річний навчальний план (один або декілька) з урахуванням запроваджених профілів навчання, в якому конкретизується перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів), обов'язкових для вивчення, вибіркових (за вибором учнів) освітніх компонентів, зокрема навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, та кількість навчальних годин на тиждень, навчальний рік.

12. Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою ліцею у межах часу, передбаченого його освітньою програмою (освітніми програмами), відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом.

З метою забезпечення створення безпечного освітнього середовища рішенням педагогічної ради форми організації освітнього процесу можуть бути змінені на визначений період протягом навчального року.".

5. Доповнити Положення пунктом 12^1 такого змісту:

"12^1. У період воєнного стану та/або надзвичайного стану або під час надзвичайної ситуації, оголошених у встановленому порядку, ліцей забезпечує участь в освітньому процесі учнів, які були змушені змінити місце проживання або перебувають на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, територіях активних бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінрозвитку, для яких не визначена дата завершення бойових дій або тимчасової окупації, за дистанційною формою здобуття освіти або за будь-якою іншою формою здобуття освіти, що є найбільш безпечною для його учасників.

В умовах воєнного стану та/або надзвичайного стану або під час надзвичайної ситуації, оголошених у встановленому порядку, форми здобуття освіти визначаються ліцеями з урахуванням наявності об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, що придатні для укриття учасників освітнього процесу та до яких їм забезпечено безперешкодний доступ.

З урахуванням безпекової ситуації в кожному населеному пункті структура і тривалість навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються

педагогічною радою ліцею в межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку здобувачів освіти тощо.”.

6. Пункт 13 викласти в такій редакції:

“13. Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється педагогічними працівниками ліцею за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за шкалою оцінювання результатів, визначеною ліцеєм, яка може включати:

номінальну шкалу оцінювання (“зараховано/не зараховано” тощо);

рівневу шкалу, яка передбачає оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за чотирма рівнями (наприклад, “початковий (П)”, “середній” (С), “достатній” (Д), “високий (В)”;

бальну шкалу, яка передбачає оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з використанням 12-бальної шкали.

Заклад освіти у разі запровадження ним власної шкали оцінювання результатів навчання учнів повинен визначити правила переведення до системи оцінювання, визначеної законодавством.”.

7. Пункт 16 викласти в такій редакції:

“16. Для досягнення учнями результатів навчання та компетентностей згідно з вимогами відповідних державних стандартів повної загальної середньої освіти у складі ліцею у порядку, визначеному законодавством та його установчими документами, утворюються:

класи;

групи для вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів);

міжкласні групи учнів;

змінні групи;

навчальні кабінети (з навчальних предметів (інтегрованих курсів) однієї або різних освітніх галузей).

Ліцей може утворювати у своєму складі інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Змінні, міжкласні групи утворюються як тимчасові групи учнів, які формуються в межах одного або кількох класів з метою вивчення навчальних предметів (інтегрованих курсів) на підставі власного вибору учнів. Такі групи створюються також для організації проектної діяльності учнів, застосування інших освітніх технологій і методів навчання, що забезпечують взаємодію під час спільної діяльності учнів різних класів одного або різних років навчання.

У складі ліцею можуть утворюватися тимчасові (від одного семестру (триместру) науково-дослідницькі класи та/або міжкласні групи учнів з метою організації профільного навчання. Для підготовки до участі в заходах змагального характеру (конкурсах, олімпіадах, турнірах тощо) можуть утворюватися тимчасові групи учнів. Організація освітнього процесу в групах здійснюється відповідно до освітньої програми ліцею.

Гранична кількість учнів у класі (наповнюваність класу), а також організація забезпечення навчання у разі недостатньої наповнюваності класу державного, комунального ліцею або зменшенні кількості учнів в ньому визначається відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

У разі коли кількість учнів у ліцеї не дає змоги утворити клас, учні можуть продовжити навчання в такому закладі освіти за однією з інших (крім очної) форм здобуття освіти або в іншому закладі освіти із забезпеченням територіальної доступності. Зменшення кількості учнів у класі протягом навчального року не є підставою для припинення функціонування класу до закінчення навчального року.

Кількість учнів (одного та/або різних років навчання) в одній групі державного, комунального ліцею повинна становити не менше восьми осіб.".

8. Пункт 18 після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

"осередок "Захист України";".

У зв'язку з цим абзаци сьомий — десятий вважати відповідно абзацами восьмим — одинадцятим.

9. Пункт 21 доповнити абзацом такого змісту:

"Органи учнівського та батьківського самоврядування формуються шляхом виборів, що повинні проводитися у ліцеї в порядку, визначеному його установчими документами.".

10. Пункт 23 викласти в такій редакції:

"23. Ліцей створює сучасне, безпечне та доступне освітнє середовище (простір), яке забезпечує умови для якісного навчання, розвитку та соціалізації здобувачів освіти.

Матеріально-технічна база ліцею повинна забезпечувати потреби всіх учасників освітнього процесу відповідно до освітньої програми ліцею та сприяти формуванню єдиного освітнього середовища (простору) з урахуванням особливостей профілів навчання, визначених закладом освіти.

Вимоги до технічного обладнання ліцеїв для забезпечення освітнього процесу за різними формами здобуття освіти затверджуються МОН.

Освітнє середовище (простір) ліцею формується з дотриманням принципів універсального дизайну, ергономічності та цифрової доступності, що гарантує безпечні, інклюзивні та здоров'язбережувальні умови перебування в ліцеї учасників освітнього процесу. У разі неможливості забезпечення в освітньому середовищі (просторі) універсального дизайну, забезпечується його розумне пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості учасників освітнього процесу.

Утримання та розвиток матеріально-технічної бази ліцею, зокрема забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, фінансуються за рахунок коштів його засновника (засновників) та інших джерел, не заборонених законодавством.".

11. Пункт 25 доповнити абзацом такого змісту:

"Ліцей повинен мати навчальні кабінети (лабораторії) для проведення практичних навчальних занять та лабораторних робіт.".

12. Доповнити Положення пунктом 27 такого змісту:

"27. З метою залучення та використання ресурсів, необхідних для забезпечення якості освіти, ліцей може співпрацювати з іншими суб'єктами освітньої діяльності, а також юридичними особами незалежно від організаційно-правової форми та фізичними особами — підприємцями для забезпечення вивчення обов'язкових освітніх компонентів, спільних для всіх профілів, обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем, вибіркових освітніх компонентів поза обраним профілем, провадити дослідницьку діяльність тощо.

Для організації співпраці ліцей може укладати угоди з іншими суб'єктами освітньої діяльності, а також юридичними особами незалежно від організаційно-правової форми та фізичними особами — підприємцями.".

_____